

LIETUVOS VIDUTINIŲ PIENO ŪKIŲ ASOCIACIJA

Asociacija, Eidaičių g.3, Ramučių k., Šilutės r., tel.:+370612 20902, el. p.:lvpu18@gmail.com

Duomenys kaupiami ir saugomi LR Juridinių asmenų registre, kodas: 304877875

LR žemės ūkio ministerijai

2023-04-11 Nr. VPU-23/006

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO SUBJEKTŲ, PERKANČIŲ IR PARDUODANČIŲ ŽALIAJĄ PIENĄ, NESĄŽININGŲ VEIKSMŲ DRAUDIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos vidutinių pieno ūkių asociacijos (toliau- LVPŪA) nariai peržiūrėję Lietuvos Respublikos ūkio subjektų, perkančių ir parduodančių žalią pieną, nesažiningų veiksmų draudimo įstatymo projektą (toliau – Pieno įstatymo projektas), pateikia savo pastabas ir klausimus.

LVPŪA, 2023-02-27 LR žemės ūkio ministerijai teiktas raštas Nr. VPU-23/005, dėl Pieno įstatymo projekto, rengto 2020 m., kuriuo prašoma išanalizuoti minėtą Įstatymo projektą. Atsakymo į raštą nebuvo gauta, tačiau TAIS sistemoje atsirado kitas, visiškai naujas Pieno įstatymo projektas. Prašome paaiškinti, kodėl pasirinkta rengti naują Įstatymo projektą, nesiremiant jau paruoštu.

Lietuvos vidutinių pieno ūkių asociacija pasisako už tai, kad būti grįžtama prie to projekto, kuris buvo išnagrinėtas ir suderintas 2020m, o esminė žinia buvo tame projekte ta, kad pieno supirkimo kaina nustatoma PAGAL PIRKIMO BŪDĄ, tai yra 1 būdas iš ūkininko šaldytuvo, 2 būdas pieno supirkimo punkte ir 3 būdas kai pienas vežamas prie vartų. Tokiu būdu būtų apsaugotas pats silpniausias pieno gamintojų segmentas- smulkieji ūkiai. Su dabartiniu siūlomu variantu atsiranda BEGALĖ NESUPRANTAMŲ VEIKSMŲ, kurių niekas negali patikrinti neturėdamas žinių bei supratimo apie pieno rinku mechanizmus. Be to tas principas kad turi būti deramasi dėl pieno kainos jis nebuvo draudžiamas NIEKADA, bet matome kad pieno gamintojai net susikoooperavę ir nuvežę pieną prie vartų, labai didelį kiekį, derybinės galios NETURI. Todėl manome reikėtų eiti paprastesniu ir saugesniu keliu pieno gamintojų atžvilgiu.

O dabar pastabos dėl pateikto projekto:

Pieno įstatymo projekto pirmo straipsnio 2 punkto 2 papunktyje numatyta, kad Įstatymas negalios kooperatyvo viduje. Prašome aiškumo, kaip bus ginamos kooperatyvo narių teisės? Nes dabartinė padėtis ir situacija rodo, kad ne visi kooperatyvai yra sąžiningi savo narių atžvilgiu, todėl reikėtų aiškumo šioje vietoje.

LIETUVOS VIDUTINIŲ PIENO ŪKIŲ ASOCIACIJA

Asociacija, Eidaičių g.3, Ramučių k., Šilutės r., tel.:+370612 20902, el. p.: lvpu18@gmail.com

Duomenys kaupiami ir saugomi LR Juridinių asmenų registre, kodas: 304877875

Pieno įstatymo projekto pirmo straipsnio 2 punkto 3 papunktyje numatyta, kad „žalias pienas perkamas ir parduodamas žalio pieno aukciono būdu“. Prašome pateikti aukciono modelį ir veikimo principų gaires, nes šis punktas labai nekonkretus ir neapibrėžtas bei nesuprantamas.

2 straipsnio punktus prašome papildyti sąvokomis „priedai“, „priemokos“, „derybinė grupė“. Taip pat, manome, kad žalio pieno pirkimo kaina turi apimti priedus ir priemokas, kaip yra skelbiama ŽŪIKVC de fakto.

3 straipsnis. Nėra aišku, kas rinksis kainos modelį – pirkėjas ar pardavėjas, ar pieno supirkėjas bus pajėgus lanksčiai taikyti abu modelius vienu metu? Ar bus galimybė keisti pasirinktą kainos modelį? Kokia keitimo tvarka?

3 straipsnio 1 punktas „Žalio pieno pirkimo–pardavimo sutartis turi būti rašytinė ir ji turi būti pasirašoma prieš pradedant pieno tiekimą.“ Siūlome taisyti į „pardavimą“, nes galima suprasti, jog pienas turi būti pristatomas pieno pirkėjui.

3 straipsnio 3 punktas iš dalies prieštarauja to pačio straipsnio 2.2 punktui, nes teigiama, kad skaičiavimo modelį gali pasirinkti šalys bendru sutarimu, bet teigiama: „bent vienas iš šių rodiklių turi būti tiesiogiai susijęs su pieno gamybos sąnaudomis ir atspindėti pieno gamybai reikalingų išteklių kainų pokyčius“. Taip pat nėra aišku ar informacija nebus pavėluotai pateikta į viešus registrus ir parduodančioji šalis turės galimybę objektyviai priimti sprendimus.

3 straipsnio 5 punkte numatyta „Žalio pieno pirkėjas, jei taiko priemokas ir priedus, turi parengti, patvirtinti ir viešai paskelbti priemokų ir priedų mokėjimo tvarką<...>“ – prašome patikslinti, ką reiškia „viešai“. Siūlymas - skelbti ŽŪIKVC tinklapyje.

3 straipsnio 4-6 punktai. Prašome išaiškinti ar apie priedų nuėmimą, pieno pirkėjas privalės informuoti iš anksto (jei taip, tai koks informavimo intervalas) ar galės priedus ir priemokas nutraukti vienašališkai, kokia praktika yra taikoma dabar.

3 straipsnio 3,7,9 punktai numato, kad konkreti tvarka bus numatyta Žemės ūkio ministro įsakymu – prašome, pateikti įsakymų projektus, nes nėra aišku, kas už šio parašymo slypi.

3 straipsnio 10 punktas „Žalio pieno pirkėjams ir žalio pieno pardavėjams atstovaujanti grupė sutaria dėl žalio pieno pirkimo kainos, kuri, įvertinus pieno surinkimo kaštus, gali būti skirtinga pagal pieno pristatymo pieno pirkėjui būdą (pienas pristatomas į pieno supirkimo punktą, pienas paimamas tiesiogiai iš ūkio iš specializuoto pieno šaldytuvo, pienas pristatomas tiesiogiai į pieno perdirbimo įmonę). “ Ar tik per grupes parduodamas pienas galės būti įkainuotas pagal prstatymo

LIETUVOS VIDUTINIŲ PIENO ŪKIŲ ASOCIACIJA

Asociacija, Eidaičių g.3, Ramučių k., Šilutės r., tel.:+370612 20902, el. p.: lvpu18@gmail.com

Duomenys kaupiami ir saugomi LR Juridinių asmenų registre, kodas: 304877875

būdą? Jeigu kaina bus nustatoma pagal pristatymo būdą ar tai reiškia, kad galima trečia metodika, kuri neaprašyta šio straipsnio 2.1 ir 2.2 punktuose? Prašome įtraukti pristatymo būdų sąvokas į 2 straipsnį.

Ar pieno pirkėjai galės kainas skirstyti pagal parduodamo pieno kiekį? Nes šiuo metu įdinga 10 grupių sistema nauju Pieno įstatymo projektu nėra užkardoma. Grupėmis galima bus suskirstyti, pagal paskelbtą „priedų“ aprašą.

4 straipsnio 4 punkte numatyta, jog kooperatyvams nebus galima mokėti mažesnė kaina, nei perkant pieną iš specializuoto šaldytuvo, tačiau tai reiškia, kad kaina gali būti vienoda, nors transportavimo kaštus patirs kooperatyvai. Taip pat, neaišku kodėl išskirta tik kooperatyvų pristatomas pienas, jeigu į perkančią įmonę pieną pristatys „gamintojų grupė“ ar ūkis?

4 straipsnyje nėra draudžiama: a) vienašališkai nutraukti pieno pirkimo pardavimo sutarties, b) nėra užkardyta, jog drastiškais mažinant kainas (5 proc ar kitu dydžiu) būtų informuotos atsakingos institucijos; c) nedraudžiama mažinti pieno pirkimo kainą dažniau kaip kas du iš eilės einančius reguliariai parduodamo pieno tiekimo laikotarpius; d) nustatyti pieno kainą pagal parduodamą pieno kiekį.

9 straipsnio 4 punktas prieštarauja to paties straipsnio 2 punktui. Taip pat punktuose numatyta minimali 200 eurų bauda yra neadekvati pieno prikėjų apyvartai ir mastams bei neužkardo nuo nesažiningų veiksmų atlikimo.

9 straipsnio 5 punktas nėra iki galo aiškus, ar tai reiškia, kad pardavėjas galės išvengti procentinės baudos jeigu pasirinks neteikti duomenų atsakingoms institucijoms ir sumokės numatytą (sąlyginai nedidelę) baudą?

9 straipsnio 6 punktas nėra atgrasantis, nes galimai “apsimokės” nevykdyti institucijų nurodymų, o mokėti po 200 eurų kasdien.

9 straipsnio 7 punktas – neaišku ar pieno pirkėjas turi atitikti visas sąlygas ar tik vieną iš išvardintų, jog galiotų kaip lengvinanti aplinkybė. Taip pat, neaišku ar leidžiama nusikalsti ir vogti iš pieno pardavėjų jeigu pieno pirkėjo finansinė padėtis yra sunki.

9 straipsnio 9 punktas – nėra aišku kaip žala atlyginama pieno pardavėjui, nes baudą pieno pirkėjas moka į biudžetą.

Prašome skubos tvarka naikinti dabar iš dalies galiojantį Pieno įstatymą, jog būtų užkardoma pieno gamintojų skirstymas į 10 grupių.

LIETUVOS VIDUTINIŲ PIENO ŪKIŲ ASOCIACIJA

Asociacija, Eidaičių g.3, Ramučių k., Šilutės r., tel.:+370612 20902,el. p.:lypua18@gmail.com

Duomenys kaupiami ir saugomi LR Juridinių asmenų registre, kodas: 304877875
